

[*Filozofia budżetu*]

IAIN BEGG

15 Finansowanie Unii Europejskiej

W miarę jak UE coraz mocniej się integruje, argumenty ekonomiczne za stworzeniem dla Unii prawdziwego budżetu „federalnego” będą coraz silniejsze. Rosła będzie także rola budżetu UE w zakresie różnych polityk. Jednak oczekiwanie, że zmiany w podejściu do budżetu nastąpią szybko i łatwo jest nierealne. Istnieje bowiem silny czynnik nieufności państw członkowskich wobec szczebla unijnego. Pomimo tego warto jest zbadać różne opcje i zastanowić się, w jaki sposób można by przerwać widoczny impas w reformie unijnego budżetu.

MICHAEL SHACKLETON

70 Negocjacje dotyczące porozumienia międzyinstytucjonalnego z 1988 roku

Kryzys, w jakim znalazła się Wspólnota z początkiem roku 1988, był wyjątkowo ostry nawet jak na europejskie standardy. Po raz pierwszy bowiem Rada nie zdołała w terminie przygotować projektu budżetu na następny rok. Stało się tak dlatego, gdyż w grudniu 1987, podczas kopenhaskiego szczytu Wspólnoty Europejskiej nie udało się osiągnąć zgody w sprawie przedstawionych przez Komisję propozycji budżetowych, które miały na celu zwiększenie środków w połączeniu z większą dyscypliną budżetową. Wyglądało na to, że całej strukturze finansowej EWG grozi rozpad.

JIM ROLLO

84 Rolnictwo, fundusze strukturalne i budżet po rozszerzeniu UE

Richard Baldwin twierdził, że państwa Europy Środkowej i Wschodniej są zbyt biedne i za bardzo zdominowane przez sektor rolny, by mogły w pełni stać się członkami UE w okresie krótszym niż dwadzieścia lat. Sens tego spostrzeżenia polegał na tym, że jeśli przyjmie się założenie, iż siłą napędową Unii są pieniądze, to nie może ona sobie pozwolić na rozszerzenie na wschód w krótkim okresie, chyba że państwa Europy Środkowej będą traktowane jako członkowie drugiej kategorii. Wiele wskazuje jednak na to, że te różnice między nowymi i starymi państwami członkowskimi będą powoli przełamywane.

RAFAŁ TRZASKOWSKI

106 Rola Parlamentu Europejskiego w procedurze budżetowej

Do połowy lat siedemdziesiątych Parlament spełniał we Wspólnocie rolę w dużej mierze poślednią. Często określano go mianem klubu dyskusyjnego lub zgromadzenia o charakterze czysto konsultacyjnym. Nadanie Parlamentowi prerogatyw budżetowych miało radykalnie zmienić ten stan rzeczy. Parlament zaczął używać swoich uprawnień budżetowych do promowania bliskich sobie rozwiązań politycznych. Wzrastającej roli towarzyszyły coraz większe aspiracje. Kompetencje budżetowe przyczyniły się więc do przekształcenia Parlamentu w pełnoprawnego uczestnika procesu legislacyjnego.

[*Wielka Brytania, Hiszpania, Polska*]

ALAN MAYHEW

134 Stanowisko brytyjskie wobec negocjowanych ram finansowych na początku prezydencji

Wielka Brytania, podobnie jak Francja i Hiszpania, zyskała opinię najtrudniejszego partnera w negocjacjach dotyczących budżetu Unii Europejskiej. Tę negatywną ocenę polityki brytyjskiej wzmocnił brak porozumienia w kwestii ram finansowych na lata 2007-2013 podczas szczytu w Brukseli w dniach 16-17 czerwca 2005 roku. Jakie były główne założenia, na których rząd brytyjski budował swoje negocjacyjne stanowisko w sprawie budżetu UE podczas prowadzonej przez siebie prezydencji?

JOSÉ I. TORREBLANCA

154 Pożegnanie z funduszami? Klucz do zrozumienia stanowiska Hiszpanii w negocjacjach budżetu UE na lata 2007-2013

W czerwcu 2005 roku, gdy debata na temat ram finansowych UE na lata 2007-2013 osiągnęła apogeum, Hiszpania obchodziła dwudziestą rocznicę podpisania traktatu o przystąpieniu do Wspólnoty. W minionym dwudziestolecu państwo to dokonało imponujących zmian: wyszło z międzynarodowej izolacji i spod władzy despotycznego reżymu. Jednak dzisiaj Hiszpania stoi przed zasadniczą zmianą swej sytuacji w Unii. Z głównego biorcy unijnej pomocy staje się krajem, który musi podzielić się z biedniejszymi nowymi członkami Unii. Jak sprawić, aby ta zmiana przebiegła w możliwie łagodny sposób?

JAN OLBRYCHT

177 Znaczenie debaty o polityce spójności w pracach nad nową perspektywą finansową - konsekwencje dla Polski

Charakterystyczną cechą ostatnich debat nad perspektywą finansową jest wielokrotnie podejmowana próba ograniczenia środków na politykę spójności w imię zmiany priorytetów Unii Europejskiej. Uznanie strategii lizbońskiej za priorytetową dla Unii Europejskiej a polityki spójności za tradycyjną i niezbyt nowoczesną oraz fałszywe ich przeciwstawianie, skutkuje bądź ograniczeniem środków na politykę spójności bądź sztucznym jej rozmywaniem. Tymczasem polityka spójności może i powinna wspierać te działania, które redukują dysproporcje pomiędzy państwami Unii.

[*Dokumenty*]

199 **W sprawie środków własnych Wspólnot Europejskich. Scenariusze na przyszłość**

Sprawozdawca: Alain Lamassoure
Parlament Europejski, Komisja Budżetowa
27 stycznia 2005 r.

206 **Analiza kompromisu budżetowego zawartego na szczycie w Brukseli 16 grudnia 2005 r.**

Centrum Europejskie Natolin

[*Eseje o Europie*]

JACEK SARYUSZ-WOLSKI

222 **Nowy duchowy wymiar rozszerzonej Unii Europejskiej**

Rozszerzenie UE o dziesięć nowych państw w 2004 roku przedstawiane jest zwykle w kategoriach gospodarczych zysków i strat. Czasami patrzy się na rozszerzenie również jako na rodzaj „dziejowej sprawiedliwości”. Kiedy obywatele Europy mieli okazję, by rzeczywiście wypowiedzieć się w kwestii Europy, a taką okazję dał im projekt traktatu konstytucyjnego, rezultat rozszerzenia sprowadzony został do zagrożenia ze strony polskiego hydraulika, czy też zjawiska „delokalizacji” kapitału. Tymczasem rozszerzenie to także proces duchowy, w pewnym sensie odnowienie aktu założycielskiego Wspólnoty Europejskiej.

PANAJOTIS KONDYLIS

228 **Europa u progu XXI wieku**

Mit, z którego czerpie odświętna retoryka Unii Europejskiej głosi, że oto narody kontynentu, nauczone gorzkimi doświadczeniami, nareszcie obrały drogę rozumu i niezłomną wolę pokojowego współżycia podbudowały instytucjami gospodarczymi i politycznymi. Jeśli jednak przyjrzeć się historii oraz filozofii integracji europejskiej sprawa ta zaczyna przedstawiać się jako znacznie bardziej złożona.

[Recenzje]

ARKADY RZEGOCCI

249 Od końca historii do państwa narodowego

FRANCIS FUKUYAMA, *Budowanie państwa. Władza i ład międzynarodowy w XXI wieku*, przełożył Jacek Serwański, Dom Wydawniczy Rebis, Poznań 2005.

JERZY UKLAŃSKI

252 Obywatelstwo europejskie dzisiaj.

STANISŁAW KONOPACKI, *Obywatelstwo europejskie w kontekście członkostwa Polski w Unii Europejskiej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2005.

KAROLINA CZERWIŃSKA

257 Polityka wschodnia UE w budowie

EUFEMIA TEICHMANN, MARZENNA A. WERESA (RED.), *Rozszerzona Unia Europejska i jej wschodni sąsiedzi. Pierwsze doświadczenia współpracy*. (Enlarged European Union and its Eastern neighbours. First experience of cooperation), Warszawa 2005.

262 [*Noty o autorach*]

